

Y.Mimar Feza Ökten Koca:

“Yeni Normallere Uyum Sağlanarak Turizmde Başarı Sağlanabilir...”

Ödüllü projeleri ile ulusal ve uluslararası çapta başarılar imza atan Elips Tasarım Mimarlık Kurucusu Y. Mimar Feza Ökten Koca, Covid-19 pandemisi sonrası turizm sektöründe otellerin ve tatil köylerinin mimari açıdan ne tür değişiklikler yapması gerektiğini aktardı.

Elips Tasarım Mimarlık Kurucusu Y.Mimar Feza Ökten Koca, Covid-19 pandemisi sonrasında turizm alışkanlıklarının ne yönde değişeceğini mimari açıdan değerlendirdi. Feza Ökten Koca'ya göre, turizmde önceliklerin değiştiğini kabul ederek, yeni normallerde göre yapılan tasarımlar başarıyı getirecek.

Covid-19 pandemisi sonrası özellikle farklı ziyaretçilerin kullanımına açık olan otellerin ve tatil köylerinin iç düzenlenmesinde değişiklikler yapılması gerektiğini vurgulayan Y.Mimar Feza Ökten Koca, bu konuda titiz davranan işletmelerin müşterilerinin güvenliğini sağlayabileceklerini dile getiriyor. Mimar, bu dönemde insanların seyahat ve konaklama konularında çok daha temkinli davranacaklarını sözlerine ekliyor: “Bugüne kadar genel olan her şey, artık daha kişisel hale gelmek zorunda. Buna en iyi örnek, otellerin restoran bölümleri olabilir. Bugüne kadar açık büfe sisteminin yaygın olması pandemi sonrası bu düzende ciddi farklılıklar getirecektir. Farklı kişilerin aynı şeylere dokunma ihtimali, yiyeceklere yaklaşma mesafesi ve kişilerin nefeslerinin yiyeceklerle ilişkisi, müşterilerin yiyecekleri

alırken birbirlerine olan yaklaşma mesafeleri sorgulanmalı” diyor Feza Ökten Koca'ya göre açık büfe sisteminin yerini en kısa sürede alakart restoranlara bırakması gerekecek.

Lobi yerleşimlerinin de tamamen sosyal mesafeler gözetilerek revize edilmesi gerektiğini dile getiren Feza Ökten Koca, özellikle havalandırma sistemlerinin elden geçirilmesinin ve hava temizleyici cihazlar kullanılmasının önemini de altını çiziyor. Aynı zamanda mekanlarda sistematik dezenfeksiyon işlemleri yapılmasının ve temiz hava girişi sağlanmasının da hayati önem taşıdığını belirtiyor ve ekliyor: “Mekanların birçok farklı noktalarına el de-

zenfektan sağlayıcı cihazlar konulmalı, müşterileri bu konularda uyarma amaçlı yeni yönlendirmeler tasarlanmalı.”

Otel odalarında yapılan günlük temizlikte tek kullanımlık temizlik pedleri kullanılmalıdır, böylelikle bir odada olabilecek bir virüs ya da mikrobun diğer bir odaya bulaşması engellenmeli. Her check-out sonrası dezenfeksiyon işlemi uygulanması gerektiğinden söz eden mimar, görevlilerin mutlaka maskeyle çalışmak zorunda olduğunu da sözlerine ekliyor. Feza Ökten Koca'ya göre mümkünse her odada hava temizleme cihazı olmalı ve girişlere mutlaka dezenfektan cihazları ve uyarılar yerleştirilmeli.

Özellikle genelde tamamen kapalı alanlarda yer alan küçük-büyük toplantı odalarının havalandırma sistemlerinin tekrar elden geçmesi gerekmektedir. Buradaki şartlandırılmış havanın mutlaka dışarıdan alınan temiz hava ile sağlanması ve içerideki havanın devir daim etmesinin engellenmesi gerekmektedir, özellikle kullanılan filtrelerin değişmesi söz konusu olabilir. Hastanelerde kullanılan havalandırma sistemlerinde mutlaka hepa (High Efficiency Particulate Air) filtreler kullanılmaktadır, oteller de kapalı alanlarında kullandıkları havalandırma sistemlerinde hepa filtre sisteminden yararlanabilirler.

Otellerde ve tatil köylerinde ortak tuvaletlerde sosyal mesafeye dikkat edilerek yerleşim yapılması gerektiğini dile getiren mimar, kişilerin bekleme noktalarının belirlenmesi gerektiğini vurguluyor ve ekliyor: "Sıcak hava üfleyen el kurutma cihazları artık kullanılmamalı. Ana girişler kapısız olarak ya da fotoselli kapılarla düzenlenmeli. Mümkün olduğunca elle dokunma olasılığını azaltıcı çözümlere gidilmeli. Özellikle tuvaletlerin egzoz sisteminin çok iyi çalışması gerekmektedir. Virüsün insan dışkısında yaşadığı bilinmektedir, bu yüzden egzoz çok önemlidir, aynı zamanda da

rezervuar kullanımı sırasında mutlaka klozet kapağının kapalı olduğundan emin olunmalıdır."

"Turizm yapılarında renovasyon şart ama mutlaka uzman mimarlarla yapılmalı..."

Pandemi sonrası otellerde yapılması gereken düzenlemeler için kesinlikle yeni bir yönetmeliğe ihtiyaç olduğunu dile getiren Y. Mimar Feza Ökten Koca, bu yönetmelik oluşturulurken mutlaka turizmciler, mimarlar, doktorlar gibi konu uzmanlarından oluşan bir ekiple belirlenecek kriterlerin dikkate alınması gerektiğini vurguluyor. Aynı zamanda farklı tipteki otellere göre farklı yönetmelikler ve kontrol mekanizmaları oluşturulması gerektiğini de sözlerine ekliyor.

"Mevcut otellerin duruma adapte edilebilmesi için renove edilmesi gerekecektir. Bu da tabii ki renovasyon projelerinde artışa neden olacak, ancak günün ekonomik koşulları bu girişimleri zorlayacak" diyen Feza Ökten Koca, doğru renovasyonun ekonomik olarak en doğru karar olduğunu ve ancak işin uzmanları ile gerçekleştirilebileceğini dile getiriyor.

Her ne kadar dünya en zor günleri geride bırakıp normalleşme günlerine yavaş yavaş geçiyor olsa da henüz yaşadığımız sürece "pandemi sonrası" denilemeyeceğini ak-

taran Feza Ökten Koca, bu nedenle hala tedirginliğin sürdüğünü ve eski günlere bir anda geri dönelemeyeceğini dile getiriyor ve ekliyor: "Otellerin duruma bu açıdan bakması gerekir. Müşterilerin bu korkusunu yenebilecekleri düzene girdiklerini onlarla iyi bir şekilde paylaşmalılar." Bu noktada müşteri güvenini kazanmanın oldukça önemli olduğunu belirten mimar, yeni normallere uyum sağlanarak turizmde başarılı olunabileceğini aktarıyor ve ekliyor: "Otel yöneticilerinin mutlaka konunun uzmanları ile birlikte çalışmalarını tavsiye ediyorum, özellikle doktorlardan mutlaka sürekli destek almalılar. Mutlaka müşterilerine karşı şeffaf olmalılar, söyledikleri şeylerin arkasında durmalılar. Müşterilerin güveni ancak bu şekilde kazanılır. Zor günlerde yeni yatırımlar yapmak zorundalar. Bundan birkaç ay önce hiç akılda olmayan yeni maliyetler ortaya çıktı ama bunu en iyi yapan kazanacak. Uzun vadeli düşünmeleri gerekiyor."

Turizm tesisi planlayan yatırımcıların mutlaka yeni normalleri dikkate alarak hareket etmelerini, planlanan ya da yapılmakta olan projelerde bu yönde revizyonlar yapmalarını tavsiye ediyor ve ekliyor: "Bu dönemde müşteri odaklı düşünmemiz ve önceliklerin değiştiğini kabul etmemiz gerekiyor."